

MARTINSKÉ NOVINY

5 /2024

OFICIÁLNY
SPRAVODAJCA
MESTA MARTIN

14. máj 2024,
V. ročník

Envirocentrum už slúži školákovi i dospelým **2 - 3**

Aprílová zmena rozpočtu: Poslanci rozdelili státisíce eur

Peniaze pomôžu všetkým
siedmim mestským častiam, budú
sa opravovať komunikácie a riešiť
aj havarijné stavy.

Zvuk policajných sirén, ktoré bolo počuť v meste, neveštil nič dobré

Aj školy v Martine čelili emailovej
hrozbe bombového útoku, žiaci krátko
po začiatku vyučovania museli opustiť
svoje triedy.

4 - 5

6

Envirocentrum v Priekope je už otvorené, v pláne sú aj ďalšie vylepšenia

Fotografia vpravo: Takto to vyzeralo na začiatku rekonštrukcie v lete minulého roku.
Foto: Roman Kopka

Fotografia vľavo: Hotové dielo, starý objekt sa zmenil na nepoznanie.
Foto: Roman Kopka

Pri príležitosti Dňa Zeme dostali nielen žiaci základných škôl z Martina a okolitých obcí darček. V priekopskom SIM-e sprístupnili moderné veľkokapacitné envirocentrum.

Envirocentrum má byť strediskom pre vzdelávanie na tému tvorby a ochrany životného prostredia, keďže zmena klímy a jej negatívny vplyv na všetky zložky životného prostredia si vyžaduje pozitívnu participáciu širokej verejnosti v aktívnom prístupe k tejto problematike.

Na adaptáciu prispel aj envirorezort

Mesto moderné veľkokapacitné Envirocentrum v priekopskom SIM-e otvorilo pri príležitosti tohtoročného Dňa Zeme. Na adaptáciu starej a nevyužívanej budovy vojenských skladov na nové využitie radnica získala nenávratný finančný príspevok z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia vo výške 850 068,55 eura a celková investícia do-

siahla 1 018 688,39 eura. Mesto sa na rekonštrukcii centra, ktorá sa začala vlni v máji, malo pôvodne podieľať sumou 44 740 eur, čo bolo 5-percentné spolufinancovanie projektu. Počas stavebných prác sa ale rozpočet navýšil o ďalších viac ako 123-tisíc eur.

Dôvodom bolo, že počas prebiehajúcej rekonštrukcie objektu došlo k neočakávaným ťažkostiam. Napríklad, zrútil sa strop, čo bolo treba operatívne vyriešiť.

Vďaka komplexnej rekonštrukcii starého objektu sa však vytvorili nové moderné priestory pre workshopy, odborné prednášky, interaktívne výstavy a iné zážitkové aktivity.

Budova má dielne, konferenčnú sálu a veľkú prezentačnú sálu, ktorá je srdcom Envirocentra, a v ktorej sa bude odohrávať časť vzdelávacích aktivít. Súčasťou širšieho areálu je aj dažďová záhrada.

Výučba bude zážitkom

Primárne sú priestory Envirocentra určené na zážitkové učenie žiakov základných škôl v Martine a okolitých obciach, ale aj širokej verejnosti.

V interiéri Envirocentra. Jeho súčasťou je aj táto učebňa.
Foto: Roman Kopka

MARTINSKÉ NOVINY

●Vydáva Televízia Turiec, s. r. o., Moskovská 1, 036 01 Martin, IČO: 31647308 ●mesačník ●Adresa redakcie: Moskovská 1, Martin ●Šéfredaktor: Roman Kopka ●Redakčná rada: Bruno Horecký, Renata Habrunová, Zuzana Kalmanová. ●Redakcia: redakcia@martinskenoviny.sk ●Vychádza v náklade 23 000 kusov ●Tlač: Vltava Labe Média, a. s., Olomouc ●Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek použitie časti alebo celku, najmä rozmnožovanie a šírenie textov a fotografií akýmkoľvek mechanickým alebo elektronickým spôsobom aj v inom než slovenskom jazyku bez písomného povolenia vydavateľa je zakázané. Samostatne nepredajné. * Redakcia nezodpovedá za právnu stránku a obsah inzerátov a za obsah príspevkov od externých prispievateľov. EV 5932/20, ISSN 2729-7632.

„Je to miesto, kde žiaci môžu pochopiť, aké je dôležité eliminovať dôsledky činnosti človeka na prírodu a ako človek tieto problémy dokáže riešiť,“ vysvetlil Martin Kondek, predseda OZ Centrum environmentálnej výchovy Turiec s tým, že ak sa deti podchytiť v útlo veku, je väčšia šanca formovať ich environmentálne postoje neskôr.

„Činnosť centra prepojí témou adaptácie na zmenu klímy aj širšie okolie Martina,“ povedal počas otváracieho ceremoniálu primátor Martina Ján Danko. Pripomenul, že otvorením centra práce v ňom nekončia. „Plánujeme ho dovybaviť a rozšíriť tak, aby výučba v ňom bola zážitkom. Areál s oddychovou zónou a zvieratami by mohol doplniť a prepojiť napríklad náučný chodník. Na všetky ďalšie aktivity ale najskôr musíme získať financie cez projekty alebo sponzorské príspevky,“ vyjadril sa. Tento zámer podporil aj martinský viceprimátor Stanislav Thomka, ktorý uviedol, že centrum je otvorené aj deťom celého Žilinského kraja, pričom jeho náplň a vybavenie robí dobré meno Martinu, no základom výučby je problematika regiónu.

Vyrobia dutinové hniezdiče

„Mali sme tu prvé podujatie,“ povedala počas otvorenia Eliška Lutišinová zo ZŠ s MŠ na Dolinského ul. v Martine. „Do SIM-u chodím často, teraz to krásne prerobili a tie možnosti, ktoré tu sú, keď môžeme tvoriť, dotýkať sa zvierat a dozvedieť sa, ako sa riešia problémy znečisťovania planéty, sú zaujímavé.“

Už túto jarnú časť aktivít by malo v centre absolvovať odhadom 4-tisíc ľudí. Medzi tie, ktoré návštevníkov budú zaujímať zrejme najviac, bude patriť podľa M. Kondeka výroba dutinových hniezdičov a ich rozmiestnenie v areáli SIM-u a následné pozorovanie života v nich a ich okolí.

Viera Legerská

Na Dni mesta Martin 2024 a deň detí sa oplatí prísť

Nezabudnite si poznačiť do kalendára – od 14. do 16. júna si metropola Turca na Dňoch mesta Martin 2024 pripomenie významné medzníky svojich dejín. Pripravuje sa veľkolepý program, v jeho scenári dominuje Stredoveký deň. A bude aj veľkolepý deň detí.

Čo všetko je v Martine v tomto roku významné? Predovšetkým 740. výročie prvej písomnej zmienky o meste Martin, ktorá pochádza z roku 1284, keď sa v Donačnej listine Ladislava IV. Kumánskeho spomína Villa Sancti Martini podľa kostola zasväteného biskupovi z Tours. No mesto si pripomína aj 30. výročie prijatia Zákona Národnej rady SR o Martine ako centre národnej kultúry Slovákov a 40. výročie Turčianskych slávností folklóru. Mesto v dňoch

14. až 16. júna ukáže svoje pulzujúce srdce aj cez mnohé podujatia.

Atraktívny trojdňový program je už na svete (viď plagát na str. 9). Začne sa v piatok (14. 6.) celodenným Festivalom kreativity na Divadelnom námestí. V sobotu (15. 6.) sa v Hviezdoslavovom parku uskutoční obľúbený Stredoveký deň. Bude to podujatie plné zábavy, zaujímavosti, súťaží pre deti i dospelých, a to od 10. do 18. h. Svoje stánky si tu rozložia stredovekí kuchári, vinári i remeselníci, pre deti bude pripravená živá obora s koňmi, ale i kolotoč a divadlo či aréna s penovými mečmi. Návštevníci uvidia sokoliarov, rytierov na turnaji, dobové tance i lukostreľbu. Medzitým na schodoch pod SNM svoje menu ponúkne Fespiknik s workshopmi, tancom a skvelým jedlom.

Vrcholom Stredovekého dňa bude obľúbený historický sprievod centrom s jazdcami. Nezabudnite, účinkujúci vy-

kročia o 13. h. No na Divadelnom námestí sa od tejto hodiny začne odvíjať ďalší program, ktorý sa skončí až po desiatej v noci. Vystúpi SKD Pozitív, bude bubnová show, ale i koncerty The Backwards a S Hudbou Vesmírnou. Nakoniec zábavu obstará DJ EKG.

V nedeľu (16. 6.) skanzen v Jahodníckych hájoch rozospievajú a roztancujú Turčianske slávnosti folklóru. V pestrom programe vystúpia aj súbory z partnerských miest Martina a Marína zo Zvolena.

Novinkám ešte nie je koniec. Prichádzajú aj oslavy dňa detí. Tie martinské mestské s veľkolepým zábavným a súťažným programom budú 1. júna od 10. h na dvoch miestach – na Divadelnom námestí a v areáli SIM, do ktorého sa bude v hodinových intervaloch organizovať z centra mesta zdarma kyvadlová doprava.

Viera Legerská

Pripomenuli sme si Deň víťazstva nad fašizmom

Od kapitulácie fašistického Nemecka, ktoré rozpútalo II. svetovú vojnu, uplynulo 8. mája 79 rokov. Vo vojnovom konflikte nevídaných rozmerov, ktorý zasiahol 40 štátov, zahynulo viac ako 70 miliónov ľudí. Deň víťazstva nad fašizmom si pietnym aktom kladenia vencov na Cintoríne hrdinov SNP v Priekepe pripomenuli nielen predstavitelia mesta Martin, ale i okresného úradu. Na pietnom akte sa zúčastnili aj zástupcovia Ozbrojených síl SR – posádky Martin, Sloven-

ského zväzu protifašistických bojovníkov, Zväzu vojakov, Klubu slovenských výsadkárov, žiaci troch martinských

základných škôl a aj občania nášho mesta.

Text a foto: Roman Kopka

Na opravu ciest a chodníkov vyčlenili poslanci ďalšie peniaze, tentoraz 400-tisíc eur.
Foto: Roman Kopka

2. Ubytovňa na Robotníckej ulici

Poslanci vyčlenili 26 581 eur na opravu vodorovných rozvodov na dodávku tepla, teplej a studenej vody v ubytovni na Robotníckej ulici pri teplárni. Keďže dochádzalo k neustálym únikom vody, nezisková organizácia Matra, ktorá má túto ubytovňu vo svojej správe, pristúpila ihneď k odstráneniu havarijného stavu – k výmene rozvodov zo svojich prostriedkov. Práce prebiehali v novembri a decembri minulého roka a Matra, n.o., teraz refakturovala mestu Martin výdavky na odstránenie havarijného stavu.

3. Výmena káblov verejného osvetlenia

110-tisíc eur zastupiteľstvo schválilo na opravu verejného osvetlenia. Po odborných prehliadkach a skúškach elektrického zariadenia sa ukázalo, že elektrické rozvody sú v havarijnom stave. Vlni a aj v tomto roku došlo aj k poruchám zemného káblového vedenia. Tieto poruchy boli dočasne riešené náhradným vzdušným vedením. Prerušené zemné vedenie je v súčasnosti na 31 miestach. V rámci odstránenia tohto stavu treba vykonať rozkopávky, uložiť nový kábel do zeme a vykonať spätné úpravy.

Pripomeňme si, že v tomto roku by sa malo začať aj s výmenou viac ako 5 600 kusov svietidiel, pričom ďalších 280 bude doplnených. Financovanie projektu modernizácie verejného osvetlenia bude riešené prostredníctvom úveru

Most cez Pivovarský potok na Stráňach je značne poškodený, bude sa opravovať.
Foto: Roman Kopka

Aprílová zmena rozpočtu: Státisíce eur pôjdu i do mestských častí, peniaze boli vyčlenené aj na rôzne opravy havarijných stavov

Mesto nové finančné zdroje získalo z vyššieho výnosu z daní fyzických osôb, z refundácie uskutočnených projektov a presunov z rezervného fondu.

1. Nevyhnutné opravy v CVČ Kamarát

Od septembra 2022 sídli Centrum voľného času (CVČ) Kamarát v zrenovovanom objekte niekdajšieho Posádkového klubu v areáli martinského amfiteátra na Šoltésovej ulici. Budovu je však ešte treba zaťažiť, radnica hľadá finančné možnosti prostredníctvom eurofondových výziev.

Akútne je však nutné riešiť havarijný stav rozvodov vnútornej ležatej kanalizácie, keďže sa ukázalo, že časť kanalizačného potrubia pod budovou je nalomená, čo spôsobuje hromadenie splaškov

pod objektom. Kanalizácia je síce priebežne čistená, no napriek tomu dochádza k situáciám, že odpadová voda vytápa vnútorné priestory CVČ, ako aj časť prenajatých priestorov, čo spôsobuje ďalšie škody na majetku a problém s prevádzkou budovy. Na odstránenie havarijného stavu v CVČ Kamarát vyčlenili poslanci pri prerokovaní zmien v rozpočte mesta Mar-

tin 36 800 eur. Peniaze presunuli z účelových prostriedkov určených pre školy.

„Pred zadaním zákazky bude vykonané verejné obstarávanie. V prípade, že vysúťažaná cena bude nižšia ako predložený rozpočet, nedočerpané finančné prostriedky budú vrátené späť do tzv. havarijného fondu škôl,“ uvádza sa v dôvodovej správe príslušného materiálu.

z envirofónu v hodnote 5 miliónov eur pri 20-ročnej dobe splácania s 0,1 % úrokom. Táto I. etapa modernizácie verejného osvetlenia má priniesť výrazné úspory v spotrebe elektrickej energie.

„Momentálne sa nachádzame v štádiu prípravy verejného obstarávania, ak sa nič vážne nestane, ešte z tejto strany roka by sme mohli s renováciou verejného osvetlenia začať,“ povedal v rozhovore pre TV Turiec Ján Danko, primátor Martina.

4. Oprava mosta cez Pivovarský potok

Viacero mostov v správe mesta si vyžaduje opravy. Niektoré ešte chvíľu počkajú, resp. musia počkať, no oprava mosta ponad Pivovarský potok v mestskej časti Podháj-Stráne na Ul. Hrdinov SNP už dlhší odklad neznesie. Pri diagnostike bol stav tohto mosta vyhodnotený ako veľmi zlý.

„Predmetom rekonštrukcie bude predovšetkým náhrada časti nosnej konštrukcie, nevyhnutá oprava opory č. 2 a výmena príslušenstva a mostného zvršku. Vzhľadom na druh dopravy prechádzajúcej po moste, bude jeho rekonštrukcia prebiehať v dvoch etapách,“ uvádza sa v dôvodovej správe, ktorá bola predložená poslancom.

Rekonštrukcia mosta by mala trvať 3–4 mesiace. Pod mostom je vedené aj zásobovanie vodou pre rybníky v sprá-

ve Slovenského rybárskeho zväzu. Keďže rybníky nemôžu byť zásobované znečistenou vodou, je nutné zaistiť prívod čistej vody z potoka. Riešením na zaistenie prívodu čistej vody a súčasťou rekonštrukčných prác je tak aj vedenie potoka rúrou DN1000. Z uvedeného dôvodu radnica navrhla navýšenie výdavkov na rekonštrukciu a úpravy koryty mostného objektu cez Pivovarský potok na Ul. Hrdinov SNP o 90-tisíc eur.

5. Dofinancovanie MHD

Mesto v rozpočte na tento rok vyčlenilo na MHD, ktorú zabezpečuje Dopravný podnik mesta Martin, viac ako 4,5 milióna eur. Táto suma sa po ročnom zúčtovaní preddavkov za výkony vo verejnom záujme za minulý rok ešte navýši o 28 655 eur a vykryje sa ňou vzniknutá strata vo verejnom záujme.

6. Iniciatíva poslancov

S návrhmi na zmeny rozpočtu prišli aj poslanci. Tomáš Zanovít navrhol zastupiteľstvu, aby na II. etapu rekonštrukcie pešieho plató v Záturčí bolo vyčlenených 200-tisíc eur. Ľubomír Vaňko, vzhľadom na zlý stav miestnych komunikácií, navrhol vyčleniť na ich opravu 400-tisíc eur. Táto suma by sa proporcionálne rozdelila pre všetky mestské časti. Obidva poslance

návrhy mestskej zastupiteľstvo schválilo.

7. Dotácie pre mestské časti

Na aprílovom zasadnutí mestskej zastupiteľstva poslanci schválili historicky najvyššiu sumu na obyvateľa za jednotlivú mestskú časť – 15,77 eura. Vďaka tomuto navýšeniu bude mať Výbor mestskej časti Ladoveň-Jahodníky-Tomčany k dispozícii 160 641 eur, VMČ Stred 76 181 eur, VMČ Sever 82 489 eur, VMČ Košúty 80 076 eur, VMČ Podháj-Stráne 105 133 eur, VMČ Priekopa 137 571 eur a VMČ Záturčie 107 908 eur. Súčasťou navýšenia je aj podmienka, že viac ako polovica uvedených financií bude použitá na opravu ciest a chodníkov. Poslanci pridelené financie nemusia minúť. V prípade, že ich ušetria, v budúcom roku sa k nim prirátajú nové financie za nasledujúci rok.

„Martinčania si volia svojich zástupcov podľa územného princípu, to znamená podľa mestskej časti. Považujem za spravodlivé, že mesto im každoročne vyčleňuje financie, nad ktorými majú priamu kontrolu a samostatne ich rozdeľujú. Sú to predsa oni, ktorí svoje mestské časti najlepšie poznajú a vedia, čo potrebujú,“ povedal primátor Ján Danko. **Roman Kopka**

Peniaze na bežné i kapitálové výdavky dostane aj všetkých sedem mestskej časti.
Foto: Roman Kopka

STRUČNE Z MARTINA

Renovácia lavičiek

v meste. V Martine sa ešte na konci marca začalo s postupnou renováciou a opravou lavičiek. Je ich okolo tristo. Prvé lavičky sa opravili v historickej časti mesta na pešej zóne a to podľa pokynov architektov, ktorí pešiu zónu projektovali. Následne prišli na rad lavičky v jednotlivých mestských častiach. Do konca mája by malo byť hotovo. V minulom týždni sa renovovali lavičky napríklad v Hviezdoslavovom parku v centre mesta alebo v Priekope na Dolinského ulici. Mnohé bolo treba prebrúsiť a nalakovať nefarebným lakom.

Pripravujú aj trvácnejšie riešenie.

Počas druhého májového týždňa sa začalo s opravou dlažby na pešej zóne a to na najviac poškodenom úseku od hlavnej pobočky pošty po Slovenské komorné divadlo na Ulici Andreja Kmeťa. Počas opráv bude obmedzený prejazd týmto úsekom, preto mesto prosí občanov o trpezlivosť a pochopenie. Radnica bude opakujúce sa problémy s pešou zónou riešiť komplexne. Intenzívne rokuje s architektom pešej zóny o celkovej rekonštrukcii tejto časti. Dôraz sa kladie predovšetkým na výber materiálov, ktoré by boli trvácnejšie a odolnejšie voči opotrebovaniu. **(KP)**

Emaily s hrozbou bombových útokov dostali aj školy v Martine, stovky žiakov a pedagógov museli byť evakuované

Zvuk sirén policajných áut po celom meste od utorka rána (7. máj) nevestil nič dobré. Policajti zasahovali na viacerých školách, prehľadávali jednotlivé budovy. Bombová hrozba komplikovala život aj rodičom, mnohí narýchlo odišli z práce a išli si do škôl po deti.

Mal to byť bežný školský deň, utorok 7. mája, no už v priebehu prvej vyučovacej hodiny sa všetko zmenilo. Riaditeľka ZŠ na Ul. Nade Hejnej v Martine si o štvrt na deväť našla v elektronickej pošte výstražný e-mail. Išlo o hrozbu bombového útoku. Podľa medializovaných informácií adresa odosielateľa mala ruskú koncovku, text bol nábožensky motivovaný a obsahoval vyhrážky smrťou.

„Okamžite som telefonicky informovala povereného policajného dôstojníka, ktorý určil ďalší postup. Ten spočíval v tom, že sme udalosť nahlásili na číse 158 a následne cez školský rozhlas evakovali celú školu. Deti sa spolu s učiteľmi v pokoji presunuli na školské nádvorie a všetci sme počkali na policajné hliadky, ktoré po príchode do školy všetko skontrolovali. Približne po 45 minútach sme sa mohli vrátiť do tried a pokračovať vo vyučovaní,“ popísala nechcené manévre Monika Grejtáková, riaditeľka školy.

Čisté bláznovstvo

O celej situácii cez Edupage boli informovaní aj rodičia s tým, že ak by mali obavu o svoje dieťa, resp. deti, tak si ich môžu prísť zobrať. Mnohí tak aj urobili.

„Vyhrážať sa deťom bombou je čisté bláznovstvo. Mám už dosť rokov, ale nepamätám si, že by sa niekedy takéto niečo stalo. Nevieam, či si niekto takto kráti chvíľu, ale je to krajne nezodpovedné,“ povedala nám pani z Martina, ktorá si prišla do školy po vnučku.

Podobne nepríjemný scenár postupne zažili viaceré školy v našom meste a ako sa neskôr ukázalo, bombové hrozby určené školám sa šírili celým Slovenskom. Bolo ich okolo 1 300.

Okrem zrušeného, resp. prerušeného vyučovania boli zrušené aj viaceré školské podujatia. Napríklad aj športová akcia organizovaná mestom Martin, ktorá je určená pre deti materských škôl – Martinské olympijské hviezdičky.

„Prišli sme povzbudiť nášho chlapca, ale nakoniec z toho nič nebolo. Do areálu školy nás nepustili policajti. Nevieam, kto toto všetko robí a prečo, asi chce ľudí rozoštváť proti sebe. Každopádne je to

komplikácia nielen pre školy, ale aj pre rodičov, ktorí pracujú. A mnohí z roboty utekali po svoje deti. Je to šíalené, čo sa deje,“ povzdychol si František Hollý.

Nedovoľme, aby sa to dialo Primátor Martina Ján Danko (mesto je zriaďovateľom viacerých škôl) nebol o vzniknutej situácii nikým informovaný.

„Zistil som to tak, že ma policajti nepustili do jednej zo škôl, kde som mal odovzdať deťom ocenenia. Nerozumiem, kto má to svedomie takouto výstražnou správou paralyzovať nielen výučbu a komplikovať život pracujúcim rodičom. Je to aj zlý príklad pre deti, ktoré prišli do školy a museli z nej odísť a čakať vonku, kým sa nepreveri, že je všetko v poriadku. Nedovoľme, aby sa toto dialo. Treba využiť všetky dostupné technické a iné prostriedky na to, aby sa zistilo, kto to bol, kto sa vyhráža a potom treba takýchto ľudí tvrdo potrestať. Nič iné si nezaslúžia,“ netajil

rozhorčenie primátor Martina.

Aj prednosta Okresného úradu v Martine Miroslav Kovalčík označil vzniknutú situáciu za šokujúcu. „Je to ako blesk z čistého neba. Bombová hrozba nebola nahlásená len v meste Martin, ale v celom okrese. Hlásil to Kláštor, Vrútky, Bystrička a tak ďalej... Školy museli byť evakuované, čo bolo pre deti i pedagogický zbor neprijemné. Vo svojej praxi som už čelil viacerým krízovým situáciám, ale úplne iného charakteru, preto aj táto je pre mňa cudzia. Je to priame ohrozenie detí a to už je cez čiaru.“

Páchateľovi hrozí doživotie

Polícia okamžite prijala potrebné opatrenia, aby zabránila možným následkom uvedeným v mailoch, ktoré boli školám doručené. „Takéto hrozby Policajný zbor neberie na ľahkú váhu, preto sme do opatrení zapojili, okrem príslušníkov NAKA, aj ďalšie zložky polície. Konkrétne pyrotechnikov, psovodov so špeciálne cvičenými služobnými psami a jednotky poriadkovej polície jednotlivých policajných krajských riaditeľstiev. S jednotlivými školami sme v kontakte a môžeme konštatovať, že polícii poskytujú plnú súčinnosť. Na základe zhromaždených dôkazov vyšetrovateľ NAKA v oboch prípadoch začal trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin teroristického útoku, za ktorý páchateľovi hrozí trest odňatia slobody na 20 až 25 rokov alebo na doživotie,“ píše sa v stanovisku polície zverejnenom na sociálnej sieti. Na objasnení skutku a vypátraní pôvodcu mailov polícia intenzívne pracuje, spolupracuje aj s ďalšími bezpečnostnými službami a zahraničnými partnermi.

Roman Kopka

Monika Grejtáková, riaditeľka ZŠ na Ul. Nade Hejnej, po skončení krízovej situácie pokojne a ľudsky cez školský rozhlas vysvetlila žiakom, čo sa v ich škole udialo. Foto: Roman Kopka

MARTINSKÝ 20 DEŇ ZDRAVIA 24

8. JÚN 2024

WWW.MARTINSKYDENZDRAVIA.SK

PARTNERI PODUJATIA

ŠPECIÁLNY HOŠŤ: TATIANA ŽIDEKOVÁ

Jedinečné športové podujatie v Martine si nemôžete nechať ujst'

Zaujíma vás zdravý životný štýl alebo chcete zistiť, či je s vaším zdravím všetko v poriadku? Príďte 8. júna na Divadelné námestie v Martine a rozhodne neolutujete. Pripravené sú pre vás rôzne ukážky tréningov, ktoré si môžete rovno vyskúšať, masáže, konzultácie s fyzioterapeutmi, zdravotné merania a množstvo iného a zaujímavého. Nezabudnite si športové oblečenie a druhú júnovú sobotu strávte v centre mesta.

Viete, kde sa dá v Martine športovať? Viete, ako správne behať? Viete, čo je to CrossFit, zumba či dee-

pwork? Potrebujete skontrolovať krvný tlak alebo zrak? Zišla by sa vám masáž? Ak vás zaujímajú odpovede na tieto otázky, stačí prísť druhú júnovú sobotu na Divadelné námestie. A nezabudnúť si športové oblečenie, pretože zaujímavé tréningy si budete môcť sami vyskúšať.

Jedinečné spojenie športu a zdravia

Mesto Martin v spolupráci s partnermi pre vás pripravilo jedinečné spojenie športu a zdravia. Univerzitná nemocnica Martin a UVEA očná klinika Martin sa postarajú o zdravotné merania, fitzóna

predvedie skupinové cvičenia zumba a deepwork. Good Vibes CrossFit vám ukáže, že CrossFit je naozaj pre každého bez ohľadu na kondíciu a vek. Active Arena sa postará o program pre najmenších, univerzitná nemocnica o cvičenie pre všetky vekové kategórie vrátane seniorov.

Samozrejme, nebude chýbať ani bežecký tréning, masáže, fyzioterapia a množstvo iného.

„Martinu prívlastok zdravé mesto právom patrí. A my vám to chceme dokázať. Príďte sa s nami zabaviť, rozhýbať a podporiť dobrú vec. Nudiť sa nebude nikto – ani mladí

a ani tí skôr narodení,“ pozýva na podujatie martinský viceprimátor Adam Žilák.

Influencerka Tatiana Žideková v Martine

Pozvanie na toto jedinečné podujatie prijala aj najznámejšia slovenská influencerka v oblasti fitness a zdravého životného štýlu Tatiana Žideková, ktorá taktiež predstaví tréningy Balance TV. Nechajte sa inšpirovať jej pozitívnou energiou a praktickými radami, ako začať cvičiť a vytrvať. Garantujeme, že 8. júna sa na Divadelnom námestí nudiť nebudete!

Autobusová stanica potrebuje rekonštrukciu. Kým sa tak stane, jej areál vylepšujú

Keď sa na konci roku 2019 podarilo v našom meste konečne zrenovovať železničnú stanicu, mnohí Martinčania si povedali, že teraz je na rade susedná autobusová. Zatiaľ sa to pre nedostatok financií nepodarilo, no malo by sa to zmeniť, hoci hneď to tiež nebude.

Už by bolo načase niečo urobiť, povie si ktorýkoľvek cestujúci, ktorý má zdevastovaný vzhľad autobusovej stanice priamo pred očami. Prístrešok skorodovaný, konštrukcia hrdzavá, staré lavičky boli miestami vylámané, odpadkové koše v zlom stave, rovnako ako aj zábradlie lemujúce vstupy do pristavených autobusov, nefungujúce osvetlenie.

Roky sa do opráv neinvestovalo

Je pravda, že desiatky rokov sa areál stanice nemenil, nein-

vestovalo sa do opráv a dnes už vôbec nezodpovedá požiadavkám na moderné cestovanie.

„Okrem jednej štúdie na prestavbu, ktorá ostala iba na papieri, sa tu nepreinvestovalo ani euro,“ povedal pre TV Turiec Peter Gavorník, predseda predstavenstva Martinskej parkovacej spoločnosti, ktorá má stanicu od roku 2021 v prenájme. Areál prevádzkuje, stará sa o jeho čistotu a momentálne plánuje jeho rekonštrukciu.

„Dali sme si vypracovať statický posudok na prístrešok nástupišťa, ukázalo sa, že je prehnutý, skorodovaný, a ako sa vyjadrili odborníci, neopraviteľný. Preto sa pripravujeme na celkovú rekonštrukciu autobusovej stanice a v týchto týždňoch vypisujeme architektonickú súťaž. S víťazom budú pokračovať ďalšie procesy, vo finále ktorých bude stavebné povolenie na celkovú rekonštrukciu,“ komentuje ďalej.

Pripúšťa ale jasný fakt, že kým sa tak stane, prejdú mesiace. Preto na predstavenstve spoločnosti padlo rozhodnutie, aby sa do času komplexnej rekonštrukcie aspoň vylepšil vzhľad stanice a zlepšil servis pre cestujúcich.

Vylepšovanie areálu sa už začalo

„Od januára máme novú upratovaciu službu, ktorá si svoje povinnosti plní lepšie ako tá predchádzajúca,“ pokračuje Peter Gavorník.

„Demontovali sme staré sedadlá, ktoré boli privarené k prístrešku a z hľadiska staticky ho stále viac zzaťažovali. Vymenili sme smetné koše, pripravujeme rekonštrukciu osvetlenia a spolu s nadáciou Pontis a dobrovoľníkmi by sme radi čo najskôr opravili a vymaľovali zábradlia. Chceme tiež inštalovať kamerový systém, aby nástupišťa boli pod spoločenským dohľadom.“

Dočasne pribudli v dĺžke nástupišťa nové lavičky. Je ich šesťnásť. Ak ich bude treba viac, Martinská parkovacia spoločnosť ich počet doplní. Autobusová stanica v Martine si vyžaduje celkovú rekonštrukciu. Už včera bolo neskoro, zhodujú sa cestujúci. Ide o vstupnú bránu do mesta a tá by takto vyzerala nemala.

Foto: Viera Legerská

Staré sedadlá už nahradilo šesťnásť dočasných drevených lavičiek. Spolu s demontážou starých sedadiel a montážou nových lavičiek vyšiel náklad na jeden kus na 250 eur. Sú bez operadiel, ale to preto, aby ich používanie nezaťažilo už beztak chatrnú konštrukciu prístrešku autobusového nástupišťa a aby neľákali na stretávanie sa ľudí, ktorí po požití alkoholu robia neporiadok.

Inštalovať lavičky po dĺžke nástupišťa je drahé

„Iste, je to na úkor komfortu cestujúcej verejnosti, ale ak ich bude treba viac, ich počet doplníme,“ dodáva P. Gavorník.

„Inštalovať na relatívne krátky čas lavičky po celej dĺžke nástupišťa, ktoré má okolo sto metrov, by bolo drahé. Robili sme si monitoring, aj v čase špičky nie je na nástupišti viac ako tridsať ľudí, na existujúce lavičky si ich pohodlne sadne takmer päťdesiat.“

Rekonštrukcia môže stať až 2,5 milióna

Pre TV Turiec sa Peter Gavorník vyjadril aj k možnému rozpočtu rekonštrukcie. Podľa predbežného odhadu by mala stať okolo 2,5 milióna eur. V Martinskej parkovacej spoločnosti preto uvažujú aj nad tým, že vyvolajú rokovanie na žilinskej župe o navýšení ceny vstupov, ktoré platia jednotliví dopravcovia. Dnes autobusová stanica eviduje okolo 103-tisíc vstupov autobusov ročne, za každý dopravcovia Martinskej parkovacej spoločnosti momentálne platia 2,80 eura.

Viera Legerská

CENTRUM NÁRODNEJ KULTÚRY JUBILUJE 14.-16.6.2024

14.6.2024 / PIATOK

FESTIVAL KREATIVITY

📍 DIVADELNÉ NÁMESTIE MARTIN

9:00-24:00

- Workshop maľby pod vedením lektorov, fotografie
- Výstava detských prác
- Kresba na cestu

10:00-11:00 Divadlo zo šuflíka

ZASADNUTIE RADY NÁRODNEJ KULTÚRY

📍 ZASADAČKA MESTSKÉHO ÚRADU

od 17:00

- Slávnostné zasadnutie Rady národnej kultúry prístupné verejnosti
- 30. výročie prijatia Zákona Národnej rady SR č. 241/1994 Z. z. o Martine ako centre národnej kultúry Slovákov

15.6.2024 / SOBOTA

FEST PIKNIK

📍 SCHODY POD SNM

11:00-20:00

- Workshopy, tanečné školy, hudba/konzert/DJ, učenie moderných a ľudových tancov a skvelé jedlo.

STREDOVEKÝ DEŇ

📍 740. VÝROČIE PRVEJ PÍ SOMNEJ ZMIENKY O MESTE MARTIN

📍 HVEZDOSLAVOV PARK

10:00-18:00

- Stredoveká kuchyňa, kaukliari na chodúchoch, drevený kolotoč, tradičné stredoveké remeslá, ochutnávka tradičných stredovekých vín, **obora so živými koňmi**, detská aréna s penovými mečmi, **lukostreľba**, interaktívne tanečné vystúpenie, stredoveká hudba, **rytiersky turnaj a sokoliari**.

13:00-13:15

- Historický sprievod mestom s jazdcami na koňoch

📍 DIVADELNÉ NÁMESTIE MARTIN

13:00-22:00 Program na Divadelnom námestí

- **14:00** Vystúpenie hostí z partnerských miest, folklórnych súborov z regiónu Turiec a partnerských ZUŠ
- **16:00** SKD Pozitív
- **17:00** Bubnová show + workshop
- **18:15** The Backwards
- **19:45** S Hudbou Vesmírou
- **21:15** DJ EKG

16.6.2024 / NEDEĽA

TURČIANSKE SLÁVNOSTI FOLKLÓRU 40. ROČNÍK

📍 MÚZEUM SLOVENSKEJ DEDINY

10:00-17:00

- **10:00** Program detských folklórnych kolektívov
- **11:15** Hostia z partnerských miest Mesta MT
- **12:15** Program dedinských folklórnych kolektívov
- **13:45** FS *Marína* zo Zvolena / HOŠŤ TSF
- **15:00** Preletelo vtáča / GALAPROGRAM

FS *Marína*

Hostia z partnerských miest

Detské folklórne kolektívy

GALAPROGRAM

Odozdávanie listiny

Rytiersky turnaj

Obora so živými koňmi

Stredoveké remeslá

Sokoliari

Stredoveké remeslá

Lukostreľba

Rytiersky turnaj

Vystúpenie hostí a FS / 14:00

SKD Pozitív / 16:00

Bubnová show / 17:00

The Backwards / 18:15

S Hudbou Vesmírou / 19:45

DJ EKG / 21:15

DEŇ DETÍ 1. JÚNA 2024

KYVADLOVÁ DOPRAVA KAŽDÚ HODINU OD 10:00 DO 14:00

DOPRAVA ZDARMA

Divadelné námestie->SIM
SIM->Divadelné námestie

📍 **DIVADELNÉ NÁMESTIE V MARTINE OD 10:00**

- 10:00** Divadlo zo šuflíka - divadelné predstavenie
- 10:00-12:00** ARAKOVO prehliadka 15ks papagájov
- 11:00** Martico New Age 🚲 **11:30** Do práce na bicykli
- 13:00-14:00** Transformer show - divadelné predstavenie
- 11:00-17:00** Supershow - maskoti Snehulienky, Popolušky, Spiderman, Unicorn, tvorivé dielničky (maľovanie, lakovanie), Pevnosť Boyard
- 12:00-15:00** Mestská polícia
- 15:00-16:10** usmievAnka s maskotom

📍 **AREÁL SIM-MARTIN-PRIEKOPA OD 10:00**

- Statické a dynamické ukážky polície, armády a hasičov
- Výstava policajnej, vojenskej a hasičskej techniky
- Kynologické ukážky
- Súťaže a atrakcie pre deti a dospelých
- Jazda vozidlami hasičov, polície a armády
- Ukážka vyslobodzovania z vozidla a hasenie vozidla
- Penová šou pre deti
- Divadlo Dvor zázrakov
- Deň otvorených dverí Envirocentra

KOMENTÁRANINY MILANA LECHANA

SVIATOK PRÁCE

Medzi najpoužívanejšie pracovné pomôcky v Turci patrí výhovorka.

Robotník má poznať 3 základné veci: koľko je hodín, kde je majster a kedy je fajront.

Bol to taký lenivec, že si nedokázal spôsobiť pracovný úraz.

Niektorí až tak šetria materiálom, že vôbec nepracujú.

Pustil som sa do práce. Vzal som si k nej príbor.

MESIAC LÁSKY

Ženy majú rady prosté a jednoduché veci – napríklad mužov.

Milenc je človek ako každý iný. Akurát nemusí umývať riad.

Ak je muž v spoločnosti ženy a chce z nej čítať ako z knihy, použije slepecké písmo.

Láska je jediná hra, ktorá nemusí byť prerušená, keď sa vypne elektrický prúd.

Chlapi majú fakt ťažký život. Jednu ľúbia, s druhou sa oženia, s treťou spávajú a ešte popritom musia chodiť do práce.

MČ ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY- TOMČANY

Pred Sommelierom by mohlo byť krajšie. Ako presne, to ukážu pripomienky

Mesto a jeho mestské časti postupne menia tvár. Deje sa tak priebežne. Do tohto procesu vstúpila aj mestská časť Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany.

Poslanci a poslankyne MČ Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany požiadali útvár hlavného architekta mesta o spracovanie konceptu riešenia verejného priestranstva pri konečnej zastávke MHD na Ľadovni v priestore pred viotérou Sommelier, vrátane objektu služieb a okolia.

Vznikli dva varianty revitalizácie

Koncept je na svete. Má dva varianty a útvár ho predložil na posúdenie výboru mestskej časti ešte v decembri minulého roku. Architekti vychádzali z toho, že riešená plocha má

multifunkčný charakter, je na nej verejná zeleň, objekty občianskej vybavenosti, parkovacie plochy, spevnené pešie komunikácie, obchodné a reštauračné prevádzky a je zároveň nástupnou plochou pre ďalšie pešie koridory v smere k neďalším školským zariadeniam, vrátane k ZŠ na Ulici J. Kronera. Je tiež tranzitným uzlom medzi dvoma časťami sídliska, ktoré oddeľuje Stavbárska ulica.

Ako vyplýva z predloženého materiálu, architekti charakterizovali aj základné negatíva tohto priestoru. Je ním najmä slabé zastúpenie stromovej zelene, chýbajúce riadne parkoviská a priestory pre zásobovanie, ale absentujú aj segmenty chodníkov pre peších, čo spôsobuje isté kolízie s dopravou.

Nie sú jediné, koncept sa zameriava na všetky tak, aby

Priestor pred Sommelierom na martinskej Ľadovni, ktorý sa má revitalizovať.
Foto: Viera Legerská

revitalizácia územia priniesla nielen zlepšenie jeho funkcií v súlade s bývaním a službami, ale aj prehodnotenie existujúcich sadových úprav a verejnej zelene s cieľom dosiahnuť jej estetickjší vzhľad a zatraktívnenie tohto tranzitného priestoru.

Čo navrhuje štúdia

„Štúdia navrhuje doplniť chýbajúci chodník, zjednotiť povrch existujúcich chodníkov, doplniť stromy, okrasnú zeleň, trávy a trvalky,“ opisuje obsah konceptu Marina Gallová, predsedníčka VMČ Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany.

Dodáva zároveň, že rieši aj vodopriepustné chodníky so vsakovaním dažďovej vody a konsoliduje parkoviská pred Sommelierom.

Ktorý z navrhovaných variantov revitalizácie tohto územia a s akými doplnkami sa bude nakoniec realizovať, dnes ešte nie je jasné. Materiál je v procese pripomienkovania v dotknutých inštitúciách a aj na dopravnom inšpektoráte.

„Až keď ich budeme mať na pracovnom stole, budeme môcť pripraviť výsledný koncept riešenia tohto územia,“ povedala pre MN Eva Uherová z Útváru hlavného architekta mesta Martin. Pripomenula tiež, že medzitým mesto predalo existujúci komplex stánkov, ktorý v tomto priestore už nejaký čas chátral, a nový majiteľ ich pripravil na prevádzku. „Aj túto novú skutočnosť bude treba v aktualizovanej architektonickej štúdii zohľadniť,“ uzavrela.

O termínoch revitalizačných prác je dnes ešte predčasné hovoriť. No dôležité je, že téma je otvorená a pracuje sa na jej riešení.

Viera Legerská

Chlapi už majú v stavaní mája prax. Za pár minút bol hore.
Foto: Roman Kopka

MČ PRIEKOPA: Aj v SIM-e sa týči máj, 1. júna prídte osláviť MDD

Letná sezóna v známom rekreačno-oddychovom areáli je už otvorená. Dá sa v ňom zabaviť, športovať a aj sa niečo dozvedieť.

Stalo sa už peknou tradíciou, že v mestskom areáli SIM sa letná sezóna otvára stavaním mája. Ani tohto roku to nebolo inak. V hlavnej úlohe boli opäť miestni dobrovoľní hasiči, ktorým však pri zdobení mája farebnými stužkami pomáhali desiatky detí. Za to si vyslúžili aj sladkú odmenu.

„Máj má asi 17 metrov. Postavili sme ho pomerne rýchlo, vidno, že v tom už majú chlapi prax. Vyslúžili si za to aj potlesk od početného publika. Smrek rástol v Jedlovinách, dostali sme ho od Urbáru Priekopa, s ktorým často spolupracujeme pri viacerých našich podujatiach. Teším sa, že do SIM-u opäť zavítalo veľa ľudí a spolu s nimi sme si mohli pripomenúť naše ľudové zvyky,“ povedal Ľubomír Vaňko, šéf DHZ Priekopa a predseda VMČ Martin-Priekopa.

Prvému máju tento rok vládlo veľmi pekné a slnečné počasie. A to bol aj jeden z hlavných dôvodov, prečo do SIM-u zavítala možno aj tisícka návštevníkov.

„Tento veľký areál je na oddych, ale i šport a zábavu ako stvorený, ľudia si k nám zvykli chodiť. Na svoje si prídu deti a aj dospelí. Tí najmenší sa hrajú na ihriskách, dospeláci sa zas majú kde pohovárať i občerstviť v pohostinstve. Obsadených máme aj všetkých šesť grilovacích zón. Kto chce, zájde si

do hasičského či železničného múzea, v našej mini ZOO si pozrie domáce zvieratá, v odstavených historických vozňoch sa poteší z veľkých modelov železnice,“ vymenoval len časť aktivít, ktorým sa verejnosť môže v SIM-e venovať, Ľubomír Vaňko.

Do areálu len pred pár dňami pribudol nový skvost, moderné Envirocentrum, ktoré vzniklo rekonštrukciou budovy, kde boli kedysi vojenské sklady. Vlni sa sadili stromky v ovocnom sade, pred rokmi sa vyasfaltovali viaceré plochy, ktoré ľudia využívajú aj na korčuľovanie. Dá sa tu hrať futbal, volejbal, jazdiť na pedál kárach, v areáli je aj workoutové ihrisko...

„Samozrejme, pripravujeme aj ďalšie podujatia a bude ich viac ako dost. Napríklad aj majstrovstvá sveta záchranárskych psov. Najbližšie však všetkých pozývame na veľkú oslavu MDD, ktorá sa uskutoční v sobotu 1. júna so začiatkom o 10. h. VMČ Martin-Priekopa ju pripravuje aj v spolupráci s Ozbrojenými silami SR, záchranárskymi zložkami, políciou a združeniami. Program bude pestrý, ľudia sa majú na čo tešiť. Dúfam, že nám aj počasie opäť vyjde,“ zaželal si Ľubomír Vaňko. **Roman Kopka**

STRUČNE Z PRIEKOPY

Opravujú chodník na Priekopskej ulici
Približne 300 metrov dlhý chodník na Priekopskej ulici

neďaleko predajní obchodných reťazcov dostáva nový šat. Je to združená investícia SPP a VMČ Martin-Priekopa.

Chodník bol dlho vo veľmi zlom stave, ale s jeho rekonštrukciou sa muselo počkať, kým v tejto lokalite SPP nezrealizuje svoje zámery. VMČ financoval obrubníky a 84 m rekonštrukcie chodníka. Vyšlo to na cca 40-tisíc eur, ďalšie financie zabezpečoval SPP.

Priekopčanom pomáha aj Sociálny podnik
Nový modrý náter v týchto dňoch dostáva aj zábradlie le-

mujúce potok Jordán. Zákazku realizuje Sociálny podnik mesta Martin, ktorý ju dostal od VMČ Martin-Priekopa.

S renováciou zábradlia sa začalo na začiatku mája, hotovo by malo byť na konci mesiaca.

Ide o investíciu zhruba za 3 500 eur.

**Roman Kopka,
foto: Roman Kopka**

Foto: Adam Brecko
www.modernekupele.sk

udalosti. Môžete si urobiť pamiatkové fotografie modelov ako napr. Škoda 1101, Tatra 54, Ferrari Dino, Porsche 912 Targa, Maserati Quattroporte alebo Mercedes-Benz 300 SL. Na čele tejto jazdy pôjde Safety Car Lamborghini Diabla VT.

Tieto výnimočné historické automobilové skvosty budú lemovať stred kúpeľného rezortu Moderné kúpele Turčianske Teplice. Zaparkované a nabýskané ich uvidíte po celej ulici SNP, od novovybudovaných kúpeľných apartmánov Rezidencia OPERA až po Kráľovskú dvoranu kúpeľného hotela národnej kultúrnej pamiatky, hotel Royal Palace***** Turčianske Teplice.

Oslávime aj MDD

Privedte svoje rodiny, priateľov a známych do Moderných kúpeľov Turčianske Teplice. Zažite spolu s nami túto výnimočnú udalosť. Iba raz za 60 rokov svetová organizácia FIVA určí smer jazdy – stredom Európy, a tentokrát aj cez Turčianske Teplice.

Navyše, spolu oslávime nielen otvorenie letnej kúpeľnej sezóny, ale aj blížiaci sa Medzinárodný deň detí. Čakajú na vás sladké odmeny, veselé hry a tombola, v ktorej budete súťažiť o voľné vstupenky do najpopulárnejšieho akvaparku s liečivou vodou v Turci, Spa&Aquapark Turčianske Teplice.

Cestujte za zdravím do Moderných kúpeľov Turčianskej Teplice.

www.modernekupele.sk

Moderné kúpele Turčianske Teplice sú hlavným partnerom výnimočnej rally historických vozidiel po Slovensku

Svetová asociácia veteránov – FIVA (Federation Internationale Vehicules Anciens) a nadšenci jazdy vo vzácnom automobile, Design Veteran Car Club Bratislava organizujú výnimočnú jazdu veteránov po Slovensku. Jazda 500 KM SLOVENSKÝCH FIVA WORLD RALLY SLOVAKIA 2024 od Košíc do Bratislavy má niekoľko zastávok a jedna z ich je naplánovaná aj u nás, v kúpeľnom rezorte Moderné kúpele Turčianske Teplice.

Hlavní organizátori, Design Veteran Car Club Bratislava v spolupráci s Slovenským technickým múzeom Košice a Ministerstvom dopravy a výstavby SR, s podporou generálneho partnera PPA Control, a. s., a ŠKODA AUTO – oficiálnym vozidlom pretekov, prinášajú výnimočnú svetovú udalosť – jazdu veteránov.

Zázračný prameň zdravia vyviera v srdci Slovenska

Moderné kúpele Turčianske Teplice vás srdečne pozývajú privítať v stredu 29. mája 2024, v čase medzi 14–17:30 h pelotón 105 výnimočných a historicky vzácných automobilov.

Ich majitelia a šoféri k nám prichádzajú z ďalekých krajín ako napr. Nemecko, Rakúsko, Francúzsko, Holandsko, Veľká Británia, ale prídu aj najbližší susedia z Poľska a Českej republiky. Slovensko bude zastúpené 40 tímami. Veľkí nadšenci a milovníci historických vozidiel, a tiež pán Marián Čekovský, šoférujú celú trasu od Košíc až po Bratislavu s viacerými zastávkami. Skvelý hudobný program pripravil pán Martin Olšiak s kapelou. Na vlastné oči uvidíte vzácné automobily, v ktorých sa vozili panovníci, herci a herečky a iné svetové významné osobnosti na špeciálne

FIVA WORLD RALLY
SLOVAKIA 2024

500 km slovenských FIVA World rally Slovakia 2024

BRATISLAVA · KOŠICE · VYSOKÉ TATRY · BOVNICE · SLOVENSKEJ KOPCE

500
km

ROYAL PALACE
TURČIANSKE
TEPLICE
29. 5. 2024
OD 14:30
DO 17:30

26. – 31. 5. 2024

SVETOVÁ JAZDA SRDCOM EURÓPY
WORLD RIDE IN THE HEART OF EUROPE

ORGANIZÁTOR:

GENERÁLNY PARTNER:

HLAVNÝ PARTNER:

OFICIÁLNY AUTO-

OFICIÁLNE HODINKY:

PARTNER:

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER: MEDIÁLNI PARTNERI:

Témou týchto dní je doprava, najmä parkovanie a zjednosmernenie ulíc

Kampaň mestskej polície upozorňuje majiteľov áut, že parkovaním na ulici porušujú vyhlášku. Ilustračné foto: Viera Legerská

V mestskej časti Podhájska-Stráne túto jar dominujú dve dobré správy spojené s dopravou. Prvou z nich je dokončenie opravy časti Ulice hrdinov SNP pod konečnou po Rybníky a vyčlenenie sumy 90-tisíc eur z rozpočtu mesta na rekonštrukciu mosta nad Rybníkmi.

Oprava časti Ulice hrdinov SNP po konečnú na Stránach bola v réžii spoločnosti Turvod, keďže sa na nej inštalovali nové kanalizačné prípojky. Jej stav dlhý čas komplikoval ľuďom prístup k domom a turistom smerujúcim na Martinské hole.

Zmeny k lepšiemu v prístupe na Martinské hole

„V pláne bolo dokončiť opravu už pred zimou, no práce skomplikovalo počasie a potrebná oprava poškodeného

odvodňovacieho kanála, čo presunulo finále rekonštrukcie cesty v celom profile až na túto jar,“ povedal poslanec mestskej časti Podhájska-Stráne Filip Horanský. Uviedol tiež, že opravu odvodňovacieho kanála vykonal Sociálny podnik mesta Martin.

Aj keď oprava ulice bola jednou z kľúčových v tejto časti mesta a určite ju privítali všetci motoristi, vodiči MHD i chodci smerujúci domov či za rekreáciou, nie je jedinou, ktorou sa zlepši doprava v tomto frekventovanom úseku. Najbližšie je v pláne oprava mosta nad Rybníkmi, no zatiaľ nemá presný termín. Z mestského rozpočtu sa na ňu podarilo vyčleniť 90-tisíc eur, čo je prvý krok. Nasledovať bude proces verejného obstarávania.

Zaparkované autá zrejme pôjdu do dvorov

S dopravou, resp. parkovaním v tejto časti mesta, súvisí

aj kampaň mestskej polície. Obyvatelia mestskej časti i motoristi prechádzajúci jej ulicami sa dlhodobo sťažujú na zaparkované autá na krajniciach vozoviek, ktoré zneprehľadňujú výjazdy križovatiek a blokujú plynulosť premávky.

„Policajti nechávajú majiteľom takýchto áut letáky s upozornením, že ich konanie je v rozpore s vyhláškou. Podľa nej musí byť zachovaný 3 metre široký prejazd v každom jazdnom pruhu a občania sú vyzývaní, aby parkovali vo dvoroch svojich rodinných domov. Cieľom tejto akcie je odstrániť parkujúce autá z ciest a prispieť tak k bezpečnosti účastníkov cestnej premávky. Je to prvý krok súvisiaci s novou parkovacou politikou v meste, nasledovať budú ďalšie opatrenia, ktoré sú v kompetencii vedenia mesta a Martinskej parkovacej spoločnosti,“ komentoval túto aktivitu F. Horanský.

Bude sa hovoriť o nových jednosmerkách

Je tu aj pozvánka. Výbor MČ oznamuje, že vo štvrtok 23. mája sa o 17. h pred pohostinstvom Desina uskutoční verejná prerokovanie ohľadom plánovanej zmeny organizácie dopravy a zjednosmernenia časti ulíc. Zmena sa týka ulíc Čulenova, Nešporova, M. Poláka, R. Viesta, Šmidkeho, L. Frimmela a Bezručova v úseku medzi ulicami Hollého a V. Žingora. Zmena sa týka aj Tulskej ulice (medzi ulicami Hollého a J. Goliaha) a časti ulice Nekrasova (medzi ulicami V. Žingora a Tolstého). Návrh zmeny bol posúdený oddelením dopravy aj dopravným inšpektorom a vizuál bude zverejnený na facebookovej stránke Výbor MČ Martin Podhájska-Stráne, ako aj na webovej stránke mesta v časti Podhájska-Stráne.

Viera Legerská

Príďte na MDD, stretneme sa u hasičov

Výbor MČ Podhájska-Stráne pozýva rodiny s deťmi z celej mestskej časti na oslavu Medzinárodného dňa detí, ktoré sa budú opäť konať v areáli Hasičského a záchranného zboru na Podhájski, a to v nedeľu 2. júna. Program sa doladuje, no už teraz sa vie, že na deti bude čakať pekný deň plný súťaží a atrakcií.

MČ SEVER

Hľadá sa riešenie pre nadchod ponad železnicu

Obyvateľom Severu sa nepáči, že sa zastavila rekonštrukcia lávky pre peších, ktorá spájala sídlisko so západnou časťou mesta.

Nadchod ponad železničnú trať, ktorým sa predovšetkým obyvatelia Severu pohodlne pešo dostali zo sídliska do blízkeho obchodného reťazca, je už niekoľko mesiacov pre havarijný stav pre verejnosť uzatvorený.

„V prvom rade treba zdôrazniť, že táto lávka pre peších je majetkom spoločnosti Tesco Stores SR. Faktom je, že sa pred časom začalo s jej rekonštrukciou, no práce boli zastavené, keďže vraj celková oprava by bola náročnejšia, nielen po technickej, ale aj finančnej stránke, než sa pôvodne zdalo. Nás, ktorí bývame na Severe, táto správa nie veľmi potešila, keďže sa nám zúžili možnosti na bezpečný prechod ponad železničnú trať. K najbližšiemu nadchodu, ktorý Martinčania nazývajú Slimák, resp. k podchodu pri Fatre, majú obyvatelia Severu ďaleko. Keďže sa s nadchodom dlho nič nedialo, začali sme sa o celú záležitosť viac zaujímať,“ povedal Jozef Krištoffy, poslanec VMČ Martin-Sever.

Na radnici sa z príslušných dokumentov, ktoré súviseli

s výstavbou Tesca zistilo, že nadchod bol súčasťou stavebnej a kolaudačnej dokumentácie a preto je nutné funkčnosť lávky obnoviť.

„Po rokovaníach so spoločnosťou Tesco bolo dohodnuté, že na ďalšie rokovanie príde s variantmi návrhov, ako zabezpečiť bezpečný chod cez koľaje. Či to bude rekonštrukcia nadchodu, výstavba novej lávky, či dokonca podchodu, bude závisieť od celkových nákladov, ako aj od stanoviska dotknutých inštitúcií a ŽSR. Dúfam, že v krátkom čase budeme občanom môcť poskytnúť nové informácie a časový harmonogram finálneho riešenia,“ nádeja sa Jozef Krištoffy.

„V Tesco sú pre nás zákazníci na prvom mieste, preto neustále investujeme do zlepšovania ponuky a množstva inovácií s cieľom prinášať stále lepší zážitok z nakupovania. Situáciu s mostíkom vedúcim do nášho hypermarketu v Martine evidujeme a momentálne prebieha komunikácia ohľadom možných riešení opravy alebo náhrady za mostík,“ píše sa v stanovisku, ktoré našej partnerskej TV Turiec poskytla Mária Zerzanová, PR manažérka spoločnosti Tesco Stores SR.

Roman Kopka

MČ ZÁTURČIE

Oprava pešieho plató by mala pokračovať aj v tomto roku

Na II. etapu rekonštrukcie schválili poslanci 200-tisíc eur. Stalo sa tak na aprílovom zasadnutí mestského zastupiteľstva.

Pešie plató v Záturčí je v havarijnom stave už niekoľko rokov a téma jeho zásadnej rekonštrukcie hýbe sídliskom viacerých volebných období. Z väčšej časti bolo vybudované ešte v minulom režime v rámci komplexnej občianskej vybavenosti, no nikdy sa kompletne nedokončilo.

A časť, ktorá je funkčná, je po rokoch užívania značne poškodená. Problémy so zatekaním, korodovaním nosných častí objektu, popraskaným betónom, dokonca aj s vyrastajúcou trávou boli nielen dôvodom častého striedania nájomníkov v prevádzkach obchodu a služieb, ale aj uzatvorenia bezbariérového prístupu na plató, pretože skorodované zábradlie nebolo bezpečné. Zamrežovať museli aj spodné časti objektu, nedajú sa využívať.

Vyriešiť nahromadené problémy môže len komplexná rekonštrukcia pešieho plató. Tá je však finančne veľmi náročná, preto sa realizuje po častiach. V prvej etape rekonštrukcie už bola opravená

rampa zo severnej strany a nástupný priestor na plató. Vo verejnom obstarávaní bola táto oprava vysúťažená na 176-tisíc eur.

Na aprílovom zasadnutí mestského zastupiteľstva poslanci na návrh Tomáša Zanolita schválili na II. etapu rekonštrukcie 200-tisíc eur. Jej predmetom by mala byť renovácia plató zhruba v priestore COOP Jednoty a Karate klubu a prilahlých schodov na západnej strane.

„Verím, že v krátkom čase úspešne zvládneme verejné obstarávanie. Boli by sme radi, keby sa s II. etapou rekonštrukcie začalo čo najskôr, aby bolo ešte pred zimou všetko dokončené,“ povedal poslanec Tomáš Zanolit.

Celkovo sú naplánované štyri etapy rekonštrukcie, avšak podľa slov poslanca Petra Töröka zrejme dôjde aj k zmene projektu. „Po odstránení nadchodu zostala na južnej strane pešieho plató pomerne veľká betónová plocha. Je prázdna, ústi tu bezbariérový vstup na plató. Ak by sme ju odstránili a vzdali sa bezbariérovej rampy, ktorá je tam aj naplánovaná, získali by sme parkovisko.“ **Roman Kopka**

Severná prístupová rampa pešieho plató opäť slúži verejnosti.
Foto: Viera Legerská

Pracovníci Správy NP VF pri monitoringu hadov v Košútoch.
Foto: Roman Kopka

každý rok zhruba v tomto období opakuje. Ľudia sa boja, najmä mamičky majú strach o deti hrajúce sa na ihriskách, obracajú sa na nás s podnetmi, aby sme v rámci výboru mestskej časti túto situáciu riešili. Aj preto sme kontaktovali Správu Národného parku Veľká Fatra a požiadali ich o spoluprácu. Od pracovníkov Správy NP VF máme prísľub na monitorovanie sídliska, dostali sme aj inštrukcie, ako postupovať v prípade, že ľudia v blízkosti svojich obydľí prídu do kontaktu s hadmi," povedal Michal Matejička, poslanec za MČ Martin-Košúty.

MČ KOŠÚTY

Prísť do kontaktu s hadom už nie je v tomto období žiadna výnimočnosť

Poslanci výboru mestskej časti Košúty požiadali o pomoc Správu Národného parku Veľká Fatra. Jej pracovníci už jedného hada pred pár dňami odchytili. Bolo to na podnet obyvateľa sídliska.

Atillov hrob v Košútoch a okolitý priestor je pre hady ideálnym miestom pre život. Nachádzajú tu dostatok potravy, blízko je jazierko a aj potôčik, navyše na rozsiahle porasty často svieti slnko, takže najmä vretenice sa majú kde po zime či pri výkyvoch

počasiah vyhrievať. A nájdu tam aj dostatok možností na prezimovanie v rôznych úkrytoch.

Keďže „Atillák" je len pár stoviek metrov od bytových domov, občas sa stane, najmä počas teplejších dní, že ľudia narazia na hady – užovku či vretenicu, pri prechádzkach po sídlisku. V minulosti hady videli už aj na schodisku pred vchodom do bytovky, na detskom ihrisku, parkoviskách a aj na trávnikoch v okolí bytoviek.

„Bolo to koncom apríla, keď som pri prechádzke zbadala hada. Vtedy bolo celkom horúco, vyhrieval sa na trávniku, ktorý bol pokosený. Priznám sa, zľakla som sa. Určite to bola vretenica. Odvtedy si dávam väčší pozor, pozerám ďaleko dopredu. A psíka mám na vôdzke," povedala Eva Borošová. Potom ešte dodala, že o čosi skôr „narazila" aj na užovku.

Pohryzený psík

Podobné skúsenosti majú viacerí obyvatelia Košút, dokonca sa stalo, že pred pár dňami vretenica pohryzla psíka.

„Žiaľ, táto situácia sa nám

Vretenica severná. Na rozdiel od užovky má vretenica trojuholníkovú hlavu a na chrbte má typický klukatý vzor. Niektoré vretenice môžu mať aj úplne čierne sfarbenie. Foto: archív MM

Kam treba zavolať

Vtedy treba kontaktovať pracovníka NP VF na telefonickom pohotovostnom čísle 0911 485 308, ktorý sa postará o odchyt hadov a ich vypustenie do voľnej prírody.

„V tejto lokalite je naozaj prirodzený výskyt nejedovatých hadov – užovky obojkovej, ale i jedovatých hadov – vretenice severnej. Aj preto je dôležité mať trávnaté plochy v okolí bytoviek vykosené, aby bola zabezpečená prehľadnosť terénu. Dobré je mať pri prechádzkach obutú pevnejšiu uzavretú obuv a naši domáci miláčikovia by mali byť na vôdzke. Áno, pred pár dňami sme už jednu vretenicu aj odchytili a bolo to na podnet obyvateľa Košút. Všetko prebehlo veľmi rýchlo a bez problémov," povedala Stanislava Pekárová, zooložička NP VF.

Potom ešte dodala, že ak by pri kontakte človeka s vretenicou došlo k uhryznutiu, treba vyhľadať lekársku pomoc.

„Netreba sa báť, v súčasnej dobe pri skorom vyhľadaní lekára nie je človek v bezprostrednom ohrození života. Rizikovejšími skupinami sú však deti a starší ľudia," zdôraznila zooložička.

Roman Kopka

Obnova Malej hory bude pokračovať

V minulých volebných obdobiach bola jednou z priorit poslancov mestskej časti Stred revitalizácia Malej hory. Spolu s mestom Martin a odborníkmi z oblasti životného prostredia sa dlhodobo venovali tejto lokalite.

Poslanci VMČ Martin-Stred zorganizovali za posledné roky v lokalite Malá hora niekoľko brigád, na ktorých sa zúčastnili aj mnohí dobrovoľníci. Od odpadkov, konárov a listia sa čistila najmä horička. Ruku k dielu nie raz priložili aj žiaci a učitelia z Mudroňky, dokonca tu osadili vtáčie búdky a krmidlá, ktoré sami vyrobili vo svojich dielnach.

Vďaka úspešným mestským projektom boli v Malej hore osadené aj informatívne tabule o vzácnej faune a flóre a takisto aj lavičky. „Z rozpočtu mestskej časti boli

v minulosti vyčlenené peniaze na ďalšie lavičky, odpadkové koše, zrenovované detské ihrisko bolo doplnené o nové hracie prvky. Najväčšou investíciou na Malej hore však bolo inštalovanie verejného osvetlenia, čo prispelo aj k vyššej bezpečnosti obyvateľov a študentov prechádzajúcich touto lokalitou,“ povedal Bruno Horecký, poslanec VMČ Martin-Stred.

Pripomeňme ešte, že z rozpočtu VMČ sa pred pár rokmi zafinancovalo aj drevené ochranné zábradlie, ktoré oddeľuje územie s chránenými rastlinami. Takéto drevené zábradlie bolo osadené aj pri hlavnej ceste pri detskom ihrisku na Šoltésovej ul. V spolupráci s o. z. Metro tu bola osadená aj knižná búdka.

Na aprílovom zasadnutí VMČ Stred poslanci diskutovali o ďalšej potrebe revitalizácie Malej hory. Po výrube suchých stromov chcú okrem

Pri prechádzke Malou horou sú vítané aj lavičky.
Foto: Bruno Horecký

iného zabezpečiť náhradnú výsadbu a doplniť hracie prvky na detskom ihrisku.

„Cielom tejto obnovy je, aby sa Martinčania, študenti a návštevníci mesta tešili z obnoveného oddychového oázy

v strede mesta a aby ju ešte vo väčšej miere navštevovali,“ podotkol Bruno Horecký.

(RED)

Dňu matiek v martinskom klube seniorov nič nechýbalo

Seniori si na slávnostnom posedení užili pestrý program, mnohým pohladil dušu.

Mnohí dôchodcovia v Martine aj na zaslúženom odpočinku vedú aktívny život. Pravidelne sa stretávajú v kluboch seniorov, kde radi trávia čas. Bodaj by nie, veď sa v nich organizujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia, občas si aj zašportujú, chodia i na rôzne výlety.

„V máji sme v našom Senior klube Martin pripravili slávnostné posedenie pri príležitosti Dňa matiek. Zagraťovať nám s kytičkou kvetov prišiel pán primátor Danko,

K peknému sviatku ženám-matkám gratuloval aj primátor Ján Danko.
Foto: archív mesta Martin

poetickým slovom sa ženám-matkám prihovril literát Vladimír Mišák a o zaujímavý kultúrny program sa úryvkami z operety Hrnčiarsky bál postaralo Trio Cantare. A naše dámy – výtvarníčky pripravili novú vernisáž obrazov, ktoré, ako ste si všimli, sú vystavené v tejto veľkej spoločenskej

miestnosti. Témou sú tentoraz kvety,“ povedala Gizka Ferenčová, predsedníčka Senior klubu Martin.

Musíme uznať, bol to parádny program, nikto sa nenudil a pani Gizka si aj so svojimi spolupracovníčkami, ktoré

ho pripravili, zaslúžia veľkú pochvalu a aj srdečné poďakovanie.

„Vždy sa potešíme, keď sa môžeme v klube všetci spoločne stretnúť. Sú to príjemne strávené chvíle, ktoré sú ešte príjemnejšie vtedy, keď k nám aj hostia zavítajú. Mám radosť aj z toho, že si pozrú i naše obrazy, ktoré sme pre túto príležitosť vystavili. A čo dodať ku Dňu matiek? Mnohí z nás ju už nemajú, ale nosíme si ich v srdci. Ja to takto určite budem mať do konca života. A áno, aj my sme matkami. Za najdôležitejšie som vždy považovala, aby mali moje deti priestor rozvíjať sa a snáď sa mi to aj podarilo,“ zamyslela sa Oľga Vestenická. **(KP)**

Ocenenie preberá Martin Pročka, autor knihy *Island – jedinečný ostrov*. Na jej obsahu pracoval takmer päť rokov a čitatelia v nej nájdu viaceré informácie, ktoré sa inde ešte nepublikovali.
Foto: archív Tk

Poznáme Knihy Turca 2023

Pôsobivo opísané zážitky horala Z Vendovky horami a dolinami od Jana Pánika a monografia Priekopa v premenách času dvojice autorov Ján Pokrievka a Jozef Fillo sú víťazmi známej ankety Kniha Turca 2023.

Do tradičnej ankety Kniha Turca 2023, ktorú už po šestnásty raz organizovala Turčianska knižnica v Martine, bolo nominovaných 25 knižných titulov v dvoch kategóriách: beletria (10), odborná literatúra (15). Podmienkou nominácie bola

spätosť obsahu, autora či vydavateľa s turčianskym regiónom.

O výsledku rozhodlo 4 498 hlasov.

Na prvé tri miesta v kategórii beletria hlasujúci posunuli publikácie *Z Vendovky horami a dolami* od Jana

Pánika (640 hlasov), *Najkrajšie turčianske povesti* Jozefa Tatára (332 hlasov) a *Gazda v sukni* od Ivany Zientek (288 hlasov).

V kategórii odborná literatúra najvyššie bodovali publikácie autorov Ján Pokrievka a Jozef Fillo *Priekopa v premenách času* (937 hlasov), *Island – jedinečný ostrov* od Martina Pročka (643 hlasov) a *Šikanovanie a kyberšikanovanie mládeže* od Ludmily Húskovej (612 hlasov).

Počas slávnostného vyhodnotenia ankety boli z hlasujúcich vyžrebovaní víťhercovia, ktorí získali čitateľský preukaz do Turčianskej knižnice, ktorý môžu využívať rok. Víťazné knihy budú prezentované na putovnej výstave v regionálnych knižniciach Žilinského kraja a ich autori dostali od Turčianskej knižnice ponuku prezentovať ich v knižnici širokej verejnosti.

Viera Legerská

JEDNOU VETOU

• **Jana Ol'hová dostala Krištáľové krídlo.** Divadelná a filmová herečka, členka činohry Slovenského komorného divadla v Martine Jana Ol'hová získala Krištáľové krídlo za rok 2023 v kategórii Divadlo a audiovizuálne umenie, ocenenie sa udeľuje významným osobnostiam z hospodárskeho, vedeckého, kultúrneho, športového života a spoločenskej sféry Slovenska.

• **Nová generálna riaditeľka SNK.** Generálnou riaditeľkou Slovenskej národnej knižnice sa na čas do riadneho výberového konania stala Ivana

Kostrabová, ktorá doteraz v tejto inštitúcii pôsobila ako riaditeľka odboru financií a plánovania.

• **Ako bolo na počiatku medzi nami.** Sprievodné podujatie Turčianskych slávností folklóru 2024 k 70. výročiu vzniku Folklórneho súboru Turiec sa uskutoční v CVČ Kamarát 31. mája o 16. h.

• **V knižnici to žilo.** Do Turčianskej knižnice v minulom roku priemerne denne prišlo 344 návštevníkov, kúpili do nej 1 886 kníh, CD, hudobní a iných dokumentov, zaregistrovali 5 284 používateľov, zrealizovali 683 podujatí

a požičali viac ako 266-tisíc kníh, hudobní či iných dokumentov.

• **Turčianske divadelné dni.**

Na regionálnom kole prehliadky neprofesionálnych divadiel v Belej-Duliciach získali ocenenia Ochotnícky divadelný súbor Olgy Borodáčovej Martin za inscenáciu *Marca Camelottiho* Na správnej adrese, ďalej to bol Divadelný súbor Drobátka ZUŠ Martin za inscenáciu *Cudzinka* a Divadelný súbor *Drama eggs* zo Spojenej evanjelickej školy Martin za inscenáciu *Luigioho srdce* alebo *Poprava tupým mečom*.

• **Môžete darovať anglické knihy.** Ak máte doma knihy v anglickom jazyku a už ich nepotrebuje, doneste ich do Turčianskej knižnice, poslúžia ďalším čitateľom.

• **Dokončili rekonštrukciu v divadle.** Skončili sa rekonštrukčné práce v sklade kulís a garáží SKD v Martine, trvali pol roka a stáli 250-tisíc eur.

• **Dielo mesiaca.** Dielom mesiaca je *Matka s dieťaťom na kvetinovom pozadí* (1937) od Mikuláša Galandu, pozrieť si ho môžete do konca mája na prízemí Turčianskej galérie.

(VL)

Sezónu uzavrú **Kolesá/Wheels**

Slovenské komorné divadlo v Martine uzatvorí aktuálnu divadelnú sezónu premiérou novej slovenskej drámy Kolesá/Wheels. Naplánovaná je na 31. mája.

Tretou premiérou tohtoročnej divadelnej sezóny v martinskom SKD bude úplne nová slovenská dráma napísaná na objednávku divadla a odohrávajúca sa v jednom nemenovanom stredoeurópskom meste – Kolesá/Wheels. V realizačnom tíme tohto autorského projektu sa

stretli známy autor divadelných hier a prekladateľ Peter Lomnický, dramaturg Miro Dacho, choreografka Stanislava Vlčeková, scénograf Juraj Poliak, odevná a kostýmová dizajnérka Andrea Pojezdalová, hudobník Jonatán Pastirčák a režisér Jozef Vlk.

Inscenácia si kladie i odpovedá na otázky, prečo nie sme spokojní so súčasnosťou, no vždy od nej niečo chceme, prečo sme závislí od minulosti, hoci to nepriznávame, prečo sa bojíme budúcnosti a toho, že nás dobehne? Divadlo ju prezentuje ako vtip-

nú a krehkú drámu, ktorá sa dotkne každého diváka. Hrať v nej budú Ján Dobrík, Eva Gašparová, Michal Gazdík, Marek Geišberg, Tomáš Grega, Lucia Jašková, Lubomíra Krkošková, Jaroslav Kysel, Alena Pajtinková, Barbora Palčíková a Nadežda Vladařová.

Premiéra inscenácie Kolesá/Wheels sa uskutoční v Štúdiu SKD 31. mája.

Viera Legerská

Foto: Divadelný tím počas prípravy inscenácie Kolesá/Wheels. Foto: Braňo Konečný

Dotyky a spojenia už majú svojich patrónov

Najväčšia prehliadka najnovšej tvorby profesionálnych divadiel na Slovensku už má svojich patrónov. Sú nimi scénickí a kostýmoví výtvarníci Marija Havran a Jozef Ciller.

Festival Dotyky a spojenia v priebehu šiestich dní od 24. do 29. júna predstaví desať výberových inscenácií v Hlavnom programe a päť inscenácií v programe Pre mladé publikum. Okrem divadiel z Bratislavy a profesionálnych

divadiel v regiónoch budú súčasťou Hlavného programu po prvý raz aj inscenácie Divadla bez domova a Divadla Ludus. Ponuku stať sa patrónmi aktuálneho ročníka festivalu prijali scénickí a kostýmoví výtvarníci Marija Havran a Jozef Ciller. Po prvý raz v histórii festivalu ide o osobnosti, ktoré pracujú v zázemí divadla.

Hlavným organizátorom festivalu je Slovenské komorné divadlo Martin, jeho centrom budú priestory divadla a jeho bezprostredné

Tohtoroční patróni festivalu Dotyky a spojenia Marija Havran a Jozef Ciller. Foto: Braňo Konečný

okolie, vrátane programu na námestí pred divadlom.

Viera Legerská

KULTÚRNE MENU

●**Kino Moskva:** Krotitelia duchov: Mrazivá hrozba (18.–20. 5.), Martinský OTAKU: Porco Rosso (18. 5.), Cudzinci: Kapitola 1 (18. 5.), Back to black (19.–20. 5.), Zakázaná túžba (19.–20. 5.), Fantastická trojka (23.–27. 5.), Furiosa: Mad max sága (23.–27. 5.), Háveď (23.–26. 5.), Filmový klub KM: Ťažký rok (27. 5.), Imaginári priatelia (30.–31. 5. a 1. 6.), Godzilla a Kong: Nová ríša (30.–31. 5.), Manga čítareň (31. 5.), Creme de la creme: Daaaaaali! (30. 5.), Máme prachy! (31. 6.) a Deti tých druhých (1. 6.)

●**Slovenské komorné divadlo:** Kontrabas (18. 5.), Fóbie (21. 5.), Hráči (22. 5.), Kreutzerova sonáta / Čia vina? (23. 5.), Doma – všade – dobre – najlepšie (25. 5.), Kolesá / Wheels (30. a 31. 5.).

●**Turiec Graffiti Jam.** Jednodňový maratón kreativity v uliciach Martina – 18. mája.

●**Kali, Peter Pan & Desmond.** Budú koncertovať 18. mája na otvorení sezóny v Amfiku. Podujatie sa začne o 18. h a uzavrie ho neskoro večer mega videooldies.

●**Budkáčik a Dubkáčik.** Divadlo pre deti v kinotéke Sommelier na martinskej Ladovni – 19. mája o 15.30 h.

●**Veselá vandrovka.** Detské divadelné predstavenie Divadla TUŠ v Barmuseu – 19. mája o 16. h.

●**My deti zo stanice ZOO.** Divadelná inscenácia príbehu nar-komanskej epidémie v Strojári, 22. mája o 19. h.

●**Klimaktérium 2 alebo ošial menopauzy.** Divadelná komédia na scéne Strojára, 24. mája o 18. h.

●**Zlatá guľôčka 2024.** Spoločný koncert ľudovej hudby Javorové husle a finalistov detskej speváčky súťaže O zlatú guľôčku, Záhrada SNM, 26. mája o 14. h.

●**Nepili sme čaj.** Tradičná predpremiérová diskusia divákov s tvorcami, tentoraz k pripravovanej inscenácii Kolesá/Wheels v kaviarni Brept 29. mája o 17. h.

●**Masarykovci a Turiec.** Vrámci 58. ročníka Slovesnej jari bude v kine Moskva 5.6. prezentovaný dokumentárny film.

S pozdravom Ing. Viera Sládková
●**Lenka Filipová.** Náhradný termín koncertu speváčky je 9. 6.

Vlak poznania dorazil do Jahodník, priviezol aj priateľov z Moravy

Posledný aprílový piatok bol v ZŠ na Ul. Nade Hejnej výnimočný, klasické vyučovanie nahradilo zážitkové so zameraním na nehmotné kultúrne dedičstvo.

Okrem domácich školákov a pedagógov sa netradičného vyučovania zúčastnili aj deti zo ZŠ Kříby zo Zlína a všetci spoločne spoznávali našu minulosť a tradície.

V niečom sú rozdielne a v niečom veľmi podobné.

Venovali sa modrotlačí, spoznávali slovenské ľudové rozprávky, piesne, tance, kroje, výšivky, ľudové ornamente, erby turčianskych

obcí. Zoznámili sa s fujarou – hudobným nástrojom zapísaným do zoznamu nehmotného dedičstva UNESCO.

Zaujímavá nepochybne bola aj dramatizácia života olejkárov, ktorej sa výborne zhostil Ďurko Čvikota. Žiaci sa čo-to dozvedeli aj o bylínkároch či šafraníkoch, ktorí v dávnych časoch pomáhali liečiť chorých ľudí. Aktivít bolo veľa a každá mala svoje osobité čaro.

Školáci si pochutnali aj na tradičných jedlách ako sú škvarky, chlieb s masťou a cibuľou, šúlance s makom a ďalších slovenských dobrotách.

Atraktívna pre žiakov starších ročníkov, najmä pre hostí z Českej republiky, nepochybne bola aj návšteva obľúbeného Múzea slovenskej dediny.

„Myslím si, že je dôležité, aby deti spoznali tradície či kultúru našich predkov a možno sa tak trochu zamysleli nad tým, aký je rozdiel medzi dobou, v ktorej sme žili kedysi a v ktorej žijeme dnes,“ povedala Monika Grejtáková, riaditeľka ZŠ na Ul. Nade Hejnej.

Roman Kopka

V noci v škole bol pán Andersen

V jeden aprílový piatok si žiaci z Mudroňky doniesli do školy cestovné tašky, batohy, deky, karimatky, pyžamá a spacáky. Namiesto učenia sa v škole chceli zabávať, súťažiť, ale aj prespávať.

Pre 33 štvrtákov zorganizovalo 11 ôsmakov a 6 pedagógov Noc s Andersenom – nocovačku v škole. Všetko sa začalo o piatej podvečer. Starší žiaci a učitelia pripravili pre mladších spolužiakov prezentáciu a súťažný kvíz o Andersenovi,

workshop kreslenia s Jožkom Flakom, rôzne súťaže, vzdušné hádanky, hry na slepú babu, rozprávkové hádanky.

Po večernej prestávke dostali maxi pizzu a začali sa tešiť na nočné dobrodružstvo v areáli školy. Baterkami a čelovkami hľadali Malého princa pomocou rôznych indícií a zaujímavých hier. A potom si v troch triedach postupne líhali do spacákov, aby si pred spaním pozreli a vypočuli rozprávku o Malom princovi.

Noc s Andersenom sa skončila spoločnými raňajkami

a všetci zúčastnení sa zhodli, že takéto podujatie by sa malo konať každoročne.

**Text: Bruno Horecký,
Foto: archív školy**

Bežali pre tých, čo bežať nemôžu

Martinská premiéra charitatívneho bežekého podujatia Wings for Life World Run dopadla na výbornú.

V prvú májovú nedeľu sa aj naše mesto pridalo k celosvetovému charitatívnemu bežekému podujatiu Wings for Life World Run. Štartovací signál v rámci celého Slovenska zaznel v rovnaký čas a to o 13. h. Bežalo sa v príjemnom prostredí martinskej cyklotrasy popri rieke Turiec. Mnohí z viac ako sedemdesiatich zúčastnených pretekárov či pretekárk, nielen z Martina, ale aj z Prahy či Bratislavy, si trať pochvalovali.

Zaujímavosťou bežekého podujatia bolo, že účastníci pretekov boli 30 minút po štarte naháňaní cieľovou čiarou – virtuálnym Catcher Carom, ktorý začal prenasledovať pretekárov 30 minút po štarte a odchytil ich jedného po druhom. Pretekár tak dobehol do cieľa v momente, keď ho Catcher Car dobehol.

„Zvuk do aplikácie nahral známy kondičný tréner Maroš Molnár. Jeho hlas pretekárov počas behu burcuje a podľa ohlasov od niektorých pretekárov im to v behu aj pomohlo,“ povedal Štefan Balošák, riaditeľ SŠZ mesta Martin, ktorá bola spolu s radnicou a spoločnosťou Red Bull organizátorom tohto podujatia.

„V Martine to bol prvý ročník, musíme ešte vychytať

nejaké muchy, no ohlasy sú pozitívne, čo je predpoklad, aby sme sa stretli aj o rok,“ podotkol niekdajší slovenský reprezentant Štefan Balošák.

Výkon hodný uznania nepochybne podal Ľuboš „Indy“ Kondela, ktorý na vozíku zvládol absolvovať dva okruhy – asi 6,8 km a to aj so synom Filipkom. Výborne si počínala aj mladšia dcérka Barborka a ďalší syn Oliver, ktorí zabehli jedno kolo.

„Ďakujem všetkým ľuďom, ktorí prišli,“ tešil sa Indy.

Spokojná bola aj Karína Petryna, pochádzajúca síce z Martina, ale žijúca v Prahe. „Rada som prišla podporiť dobrú vec a ešte si popritom zašportovať. Bežalo sa mi veľmi dobre, plánovala som dať desať kilometrov, no napokon to bolo dvanásť. Ak sa mi bude dať, určite prídem aj o rok.“

Postreh z pretekov pridala aj Adam Žilák, viceprimátor mesta Martin. „Som veľmi rád, že sa naše mesto, pretekári a pretekárky, pripojili k tejto peknej celosvetovej myšlienke, teda bežať pre ľudí, ktorí si pre poranenia miechy a chrbtice nemôžu užiť slobodu z pohybu. Zároveň všetci zúčastnení svojou účasťou participovali na finančnej zbierke na podporu výskumu liečby miechy a chrbtice, čo je aj hlavným zmyslom tohto podujatia.“

Roman Kopka

Foto: Bežalo sa po obľúbenej cyklotrase popri rieke Turiec. Foto: Roman Kopka

McDonald's Cup: Krajské kolo vyhrali Martinčania

Martinčania vytvorili skvelý tím, ktorý vyhral všetky zápasy. Foto: FB Fomat Martin

Víťazom 25. ročníka krajského kola prestížneho futbalového turnaja sa stali futbalové nádeje zo ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici. Zároveň si vybojovali aj účasť na finálovom turnaji.

Martinčania vyhrali krajské kolo suverénnym spôsobom, na domácej pôde nenašli ani v jednom zápase premožiteľa, nestratili ani bod.

„Teším sa, že sme aj po roku opäť uspeli. Rád som predovšetkým za naše deti, za chlapcov i dievčatá, ktoré si môžu naplno vychutnať atmosféru finálového zápolenia. Už teraz sa na to tešia,“ povedal Peter Peržel, tréner Hurbanky.

Úspech Martinčanov zvýraznili aj individuálne ocenenia. Najlepším strelcom turnaja

sa stal Leo Král, medzi dievčatami zaznamenala najviac gólov Anna Mišíková, ktorá bola vyhlásená aj za najlepšiu hráčku. Rovnaké ocenenie pre najlepšieho hráča turnaja získal ďalší Martinčan Viliam Pravňan.

Na krajskom kole v Martine, ktoré slávnostne otvoril primátor Ján Danko, sa zúčastnilo 12 družstiev. Za víťaznou Hurbankou na 2. mieste skončila ZŠ M. Medveckej z Tvrdošína a na 3. priečke ZŠ Kysucký Lieskovec. Finálový turnaj sa uskutoční 28. a 29. mája na modernom štadióne Antona Malatinského v Trnave, kde hráva miestny Spartak. Víťazný tím finálového kola McDonald's Cupu pocestuje na EURO 2024 do Nemecka. **(KP)**

Turčianske hry už klopú na dvere

V pondelok 20. mája odštartuje už 61. ročník Turčianskych hier mládeže (THM), ktorých hlavným organizátorom je mesto Martin. Potrvajú do 24. mája. Očakáva sa, že o poháre a medaily opäť bude bojovať viac ako tisíc žiakov a žiačok z Turca. Mladé športové nádeje si zmerajú sily v atletike, basketbale, florbale, futbale, hádzanej, plávaní a vo volejbale. THM sú najmasovejším podujatím tohto druhu nielen v Turci, ale aj na Slovensku. V ich bohatej histórii športoviskami prešlo viac ako 60-tisíc chlapcov a dievčat. Niektorí z nich sa neskôr stali aj úspešnými česko-slovenskými, resp. slovenskými reprezentantmi a našu krajinu reprezentovali na najvyšších svetových športových podujatiach, ako sú Olympijské hry, majstrovstvá sveta či majstrovstvá Európy. **(KP)**

Pre Jaroslava Martinů (v strede), najlepšieho brankára turnaja, to bol v 68. rokoch posledný turnaj. Ku krásnej športovej kariére mu blahoželal aj primátor Ján Danko i syn Filip, ktorý turnaj v hádzanej organizoval. Foto: Jakub Ruman

HÁDZANÁ, TURNAJ 35+ Keď rok narodenia vôbec nie je dôležitý

Zahrali si s chuťou, ukázali, že ich ešte lopta poslúcha. Predviedli aj pekné kombinácie a strieľali góly. Ale najmä v Martine sa stretli kamaráti a kamarátky, ktorí svoj život zasvätili hádzanej.

V Martine sa v poslednú aprílovú sobotu uskutočnil hádzanársky turnaj mužov i žien nad 35 rokov. Celkovo sa na palubovke športovej haly predstavilo dvanásť tímov – štyri ženské a osem mužských. V oboch kategóriách mali zastúpenie

aj Turčania. Medzi ženami figurovali Vrútky, skončili na peknom 2. mieste. Medzi mužmi sme mali dokonca až dvojnásobné zastúpenie a to výbery nesúce názov Strojárne Martin I a Strojárne Martin II. Prvý tím obsadil v silnej konkurencii 3. priečku a druhý si vybojoval 6. pozíciu v celkovej tabuľke turnaja.

„Pre nás Martinčanov bol tento turnaj výnimočný aj v tom, že nám ešte pred jeho začiatkom náš najstarší a najskúsenejší brankár Jaroslav Martinů, inak aj dlhoročný tréner mládeže, oznámil, že je to jeho posledný turnaj. Aj preto sme radi, že sa rozlúčil s medailovým umiestnením,“ povedal jeden z organizátorov turnaja a hráč Filip Martinů.

A nezostalo len pri tom, Jaroslav bol za svoje kvalitné výkony zaslúžene vyhlásený

za najlepšieho brankára turnaja, na čom sa v hlasovaní dohodli všetky tímy.

Po skončení turnaja sa hádzanári a hádzanáčky zo športovej haly presunuli do Kultúrneho domu v Záturčí, kde sa vo výbornej atmosfére konalo vyhodnotenie podujatia.

Konečné poradie – turnaj žien: 1. Partizánske, 2. Vrútky, 3. Nitra, 4. Lehota pod Vtáčnikom. **Najlepšia hráčka:** Hajčíková (Nitra). **Najlepšia brankárka:** Blažeková (Partizánske). **Najlepšia strelkyňa:** Tirindová (Lehota pod Vtáčnikom).

Konečné poradie – turnaj mužov: 1. Nové Zámky, 2. Hranice (ČR), 3. Strojárne Martin I, 4. Trebišov, 5. Lehota pod Vtáčnikom, 6. Strojárne Martin II, 7. Hlohovec, 8. Lednické Rovné. **Najlepší hráč:** Mráz (Hranice). **Najlepší brankár:** J. Martinů (Strojárne Martin I). **Najlepší strelec:** Moyzes (Nové Zámky). **Roman Kopka**

Minifutbalová liga: Prvenstvo zaslúžene patrí Mudroňke

Vítaný tím z Mudroňky.
Foto: archív BH

na Hurbanovej ul., 3. priečku obsadila Evanjelická spojená škola.

Do 14. ročníka minifutbalovej ligy, ktorú organizujú CVČ Kamarát, ZŠ s MŠ na Hurbanovej ul. a Olympijský klub Turiec, sa prihlásilo rekordných 12 družstiev. Zápas sa odohrali v telocvični na Hurbanke. Dodajme ešte, že v poslednom 7. kole sa spomedzi 10 tímov najviac darilo domácej Hurbanke, ktorá v zápase o 1. miesto zdolala Mudroňku 1:0. V súboji o 3. miesto zvíťazili Košťany nad Turčianskymi Klačanmi 2:1.

Celkové poradie minifutbalovej ligy: 1. ZŠ, P. Mudro-

ňa, 2. ZŠ s MŠ, Hurbanova, 3. Evanjelická SŠ, 4. ZŠ, N. Hejnej, 5. ZŠ Košťany nad Turcom, 6. ZŠ s MŠ, Hurbanova B, 7. ZŠ A. Masarykovej, Bystrička, 8. ZŠ Turčianske Klačany, 9. KZŠ s MŠ A. Bernoláka, 10. ZŠ, J. Kronera, 11. ZŠ H. Zelinovej, Vrútky, 12. ZŠ s MŠ, Priehradná.

Vítanú Mudroňku reprezentovali: Matej Koniar, Max Braun, Tomáš Grusman, Jakub Křivánek, Martin Mičko, Jakub Ondroušek, František Vorčák, Mikhajlo Kelemen, Zuzana Grajciarová, Katarína Jesenská, Tomáš Héger, Igor Sopilko. Tréner: Bruno Horecký.

Tex a foto: (BH)

Minifutbalová liga najmladších žiakov a žiačok po siedmich kolách spoznala svojho celkového víťaza. Stalo sa ním družstvo ZŠ na Ul. Pavla

Mudroňa s 30 víťazstvami, 1 remízou a 4 prehrami a so skóre 152:28.

Na 2. mieste v tejto obľúbenej súťaže skončila ZŠ s MŠ

PIME DOBRÚ A ZDRAVÚ VODU

Už mnohokrát sme písali o tom, že najväčším prírodným bohatstvom nášho regiónu sú zásoby veľmi kvalitnej, zdravej a chutnej pitnej vody. Môžeme si ju kedykoľvek vychutnať v pohodlí doma. Stačí otočiť vodovodným kohútikom. V Turci máme to obrovské šťastie, že nemusíme vodou z vodovodu vôbec šetriť. Môžeme si ju užívať do sýtosti.

Nadácia Turčianskej vodárenskej spoločnosti už desať rokov plní svoje poslanie a rôznymi formami informuje obyvateľov regiónu o poklade, ktorý sa volá VODA. O tom, že si ho musíme vážiť, chrániť, ale aj naplno využívať. Napríklad pri dodržiavaní pitného režimu, ktorý je veľmi dôležitý pre naše zdravie. **Ved' voda z vodovodu je 350 krát lacnejšia ako balené vody v obchodoch!** A je neporovnateľne zdravšia, ako rôzne kolové a umelo prifarbované nápoje z regálov hypermarketov.

Množstvo svojich aktivít zameriava nadácia na deti a žiakov základných škôl. No organizuje aj veľké podujatia pre širokú verejnosť. Najväčším z nich je Turčianske medobranie a vodosláva. Oblúbené podujatie pre celé rodiny sa v tomto roku bude konať v sobotu 29. júna v Necpaloch. Obec je tradičným spoluorganizátorom tejto akcie.

Program bude ako vždy bohatý. Pre návštevníkov je pripravené Necpalské mlynčekovo, trh remesiel a ľudového umenia, všakovaké jedlá a nápoje, ochutnávka vody z chýrneho Necpalského prameňa, ochutnávka turčianskych medov, medoviny a predaj včelárskych produktov. No bude tam aj interaktívna expozícia Národného parku Veľká Fatra s príliehavým názvom – Tajomstvá turčianskej prírody. Včelárov určite zaujmú odborné prednášky. Deti v Necpaloch nájdu Turčianske kráľovstvo včiel a čirej vody s vodníkmi Člupkom, Člappkom a vílou Rosičkou, ktorí si pre nich prichystali množstvo hier a súťaží. Nebudú chýbať ani ďalšie atrakcie pre deti, či lukostreľba.

O zábavu tiež nebude núdza. Počas dňa sa návštevníkom predstaví Detský folklórny súbor Turiec, Magdaléna Gáťová s harmonikou, Bubnovačka, ZUŠ Martin, kapela Soňa Kmeť Band a Tomáš Bezdeda s kapelou. O hudobný záver podujatia sa postará DJ SET. Okrem pôsobivého slávnostného sprievodu, zlatým klincom podujatia bude tretí ročník Majstrovstiev sveta v nosení vody v deravom vedre. A určite zaujme aj súťaž o najkrajšieho vodníka z turčianskych potokov.

Tohtoročné Turčianske medobranie a vodoslávu podporili – generálny sponzor Vipox a sponzori – TuCon, a.s., CORA GEO, MARINER plus s.r.o. Podujatie je realizované s finančnou podporou Oblastnej organizácie cestovného ruchu Turiec. Partnermi podujatia sú Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s., Správa Národného parku Veľká Fatra a ZO SZV Martin.

Program podujatia nájdete na:
www.zaturka.sk

Necpaly

Nadácia Turčianskej vodárenskej spoločnosti

TURČIANSKE MEDOBRANIE A VODOSLÁVA

Nadácia Turčianskej vodárenskej spoločnosti a obec Necpaly vás pozývajú na

**V SOBOTU 29. JÚNA
V NECPALOCH**

**TURČIANSKE MEDOBRANIE
A VODOSLÁVA 2024**

Program od 10.00 do 19.00:

- Majstrovstvá sveta v nosení vody v deravom vedre, III. ročník
- Slávnostný sprievod Turčianskeho kráľovstva včiel a čirej vody
- Zdravá a chutná voda z Necpalského prameňa
- Necpalské mlynčekovo
- Trh remesiel a ľudového umenia
- prezentácia včelárov a ich produktov
- hudba a zábava od rána do večera
- hry a súťaže pre deti aj dospelých
- bohatá ponuka jedál a nápojov
- expozícia a prezentácie NP Veľká Fatra - tajomstvá turčianskej prírody

Generálny sponzor

Sponzori

Partneri podujatia

VIPOX

TUCON

MARINER
Flottweg

CORAGEO

TURIEC
Oblasťná organizácia cestovného ruchu
www.turiec.com

turvod
príroda v každej kvapke

SPRÁVA
NÁRODNÉHO
PARKU VEĽKÁ FATRA

SZV
MARTIN

**PRIMÁTOR MESTA MARTIN
JÁN DANKO VÁS POZÝVA NA**

Dni s mestskými časťami

**Trápi vás problém vo vašej mestskej časti?
Máte námietku na zlepšenie života v meste?
Prídte na stretnutie s primátorom
mesta Martin Jánom Dankom**

**STRED - 20.5.2024,
veľká zasadačka MsÚ Martin**

**LADOVEŇ, JAHODNÍKY, TOMČANY - 21.5.2024,
školská jedáleň ZŠ, Jozefa Kronera**

**SEVER - 22.5.2024,
školská jedáleň ZŠ Alexandra Dubčeka**

**ZÁTURČIE - 23.5.2024,
masmediálna miestnosť ZŠ, A. Stodolu**

**PRIEKOPA - 27.5.2024,
školská jedáleň ZŠ s MŠ, J. V. Dolinského**

**PODHÁJ - STRÁNE - 3.6.2024,
školská jedáleň ZŠ s MŠ, Podhájska**

**KOŠÚTY - 4.6.2024,
školská jedáleň ZŠ s MŠ, Hurbanova**

Stretnutia začínajú vždy o 16:00